

Bruxelles, den 30.11.2018
COM(2018) 776 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS AFGØRELSE

om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en aftale mellem Den Europæiske Union og hvert enkelt sydligt land under den europæiske naboskabspolitik med henblik på at aftale vilkårene og betingelserne for udvidelse af den europæiske geostationære navigations-overlay-tjeneste (Egnos) til at omfatte den europæiske naboskabspolitik

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

• Forslagets begrundelse og formål

Egnos, den europæiske geostationære navigations-overlay-tjeneste, gør de eksisterende åbne satellitnavigationssignaler egnede til sikkerhedskritiske applikationer inden for transport, som f.eks. flyvning og landing af fly, hvor der kun er lidt eller intet jordbaseret radiobistandsudstyr til rådighed.

Egnos udgør sammen med Galileo Den Europæiske Unions to satellitbaserede navigationsprogrammer, der reguleret ved GNSS-forordningen¹.

Rammerne for samarbejdet om satellitnavigation mellem de sydlige lande² under den europæiske naboskabspolitik og EU er EuroMed-transportssamarbejdet. Inden for rammerne af den europæiske naboskabspolitik³ bygger Euromed-transportssamarbejdet på de rammer, der blev indført i Barcelona (1995), og som siden 2008 har udviklet sig til Middelhavsunionen ifølge den fælles erklæring⁴, der blev vedtaget på mødet mellem stats- og regeringscheferne.

Ved artikel 2, stk. 5, tredje afsnit, i forordning (EU) nr. 1285/2013 ("GNSS-forordningen")⁵ fastsættes det, at den geografiske dækning af den europæiske geostationære navigations-overlay-tjeneste (Egnos) kan udvides til at inkludere landene omfattet af den europæiske naboskabspolitik (ENP), forudsat at det er teknisk gennemførligt og på grundlag af internationale aftaler. Sådanne udvidelser må ikke forsinke udvidelsen af Egnossystemets geografiske dækning inden for medlemsstaternes territorier, der er beliggende i Europa.

En udvidelse af Egnos til at omfatte de sydlige ENP-lande opfylder disse kriterier og følger efter de indledende foranstaltninger, der er truffet med installering af nogle Egnosjordstationer uden for Europa. Den har det dobbelte formål at styrke Egnos' dækning af periferien af EU og at yde dækning til de sydlige ENP-lande, således at det vinder udbredelse blandt brugerne.

En udvidelse af Egnos til at omfatte de sydlige ENP-lande vil ikke forsinke udvidelsen af Egnos' geografiske dækning i hele EU. Tværtimod vil den bidrage til en bedre dækning af de sydlige/sydpå og sydvestlige regioner i EU, og navnlig forbedre dækningen på de portugisiske/spanske øer i Atlanterhavet samt for Cypern, Grækenland, Malta og Italien.

¹ Egnossystemet vedrører rum- og jordbaseret infrastruktur, hardware og software, som gør det muligt at levere Egnos' *Safety-of-Life (SoL)*-signal. Egnos' SoL-signal bliver en Egnostjeneste, når en lokal civil luftfartsmyndighed tillader det ifølge international luftfartskrav. Egnosprogrammet vedrører forvaltningen af både Egnossystemet og -tjenesten, der varetages i Kommissionens regi.

² I øjeblikket omfatter de: Marokko, Algeriet, Tunesien, Libyen, Egypten, Syrien, Jordan, Palæstina*, Israel og Libanon. Som defineret i bilag 1 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 232/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et europæisk naboskabsinstrument. *) Denne betegnelse må ikke udlægges som en anerkendelse af en palæstinensisk stat og berører ikke de enkelte medlemsstaters holdninger til dette spørgsmål.

³ FÆLLES MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET — Revision af den europæiske naboskabspolitik (JOIN (2015) 50 final).

⁴ http://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2012/09/ufm_paris_declaration1.pdf

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1285/2013 af 11. december 2013 om etablering og drift af de europæiske satellitbaserede navigationssystemer og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 876/2002 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 683/2008.

I en analyse foretaget af Den Europæiske Rumorganisation i 2015⁶, der blev styrket ved et tilbud fra industrien i 2017 vedrørende udviklingen af Egnos Version 3, bekræftedes den tekniske gennemførlighed af en sådan udvidelse, og det konkluderedes, at tre Egnosjordstationer ville være tilstrækkeligt til at dække hele de sydlige ENP-landes luftrum.

Siden 2009 har de berørte tjenestegrene i Kommissionen arbejdet sammen med Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) hen imod udvidelsen af Egnosprogrammets dækning til at omfatte det sydlige Middelhavsområde (dvs. de sydlige ENP-lande) og indførelsen dér af Egnos' Safety-of-Life-tjeneste (SoL) inden for luftfart og andre transportsektorer. En udvidelse af Egnos' dækning er et win-win-initiativ. For EU vil det styrke forbindelserne med nabolandene og skabe muligheder for markedsadgang for EU's industri, mens de sydlige ENP-lande vil få adgang til Egnos med meget marginale omkostninger i forhold til EU's hidtil foretagne offentlige investeringer.

Der er gjort betydelige fremskridt gennem årene, og transportmyndighederne hos de sydlige ENP-lande har udvist betydelig interesse. Efter deres opfattelse er Egnos' Safety-of-Life-tjeneste et effektivt middel til at opfylde kravene fra ICAO (Organisationen for International Civil Luftfart), og de mener, at det udgør en teknologi, som muliggør nye tjenester og applikationer i andre transportsektorer og sektorer, der ikke har med transport at gøre.

Seks af de sydlige ENP-lande har således i 2014-16 formelt på højeste politiske plan givet udtryk for deres interesse i at indgå en sådan international aftale med EU om Egnos⁷.

Det er hensigtsmæssigt, at EU reagerer positivt på de sydlige ENP-landes forventninger om at modtage Egnos' Safety-of-Life (SoL)-tjeneste. Det strategiske aspekt af en sådan Egnos-udvidelse bliver stadig mere tydelig i lyset af aktiviteterne hos andre leverandører af globale navigationssatellitssystemer i regionen.

En specifik bilateral international aftale om Egnos med hvert enkelt sydligt ENP-land vil fastlægge passende ordninger for forvaltning, definere roller og ansvar for hver part og bestemme det finansielle ansvar for udviklingen og driften af den infrastruktur, der er nødvendig for levering af Egnosbaserede tjenester i hvert enkelt sydligt ENP-land.

De sikkerhedsrelaterede aspekter af en udvidelse af Egnos til at omfatte de sydlige ENP-lande, herunder EU-Udenrigstjenestens vurdering af den geopolitiske situation i regionen, er blevet taget i betragtning i denne henstilling. Sikkerhedsaspekterne vil fortsat blive overvåget og fulgt op under forhandlings- og implementeringsfaserne. Dette omfatter valg af lokaliteter til udbredelse af Egnos' jordbaserede infrastruktur samt beskyttelsen heraf i driftsfasen af Egnos i de sydlige ENP-lande.

- **Sammenhæng med de gældende regler på samme område**

En udvidelse af Egnos til at omfatte de sydlige ENP-lande indgår i handlingsplanen for regional transport 2014-20 og blev medtaget i Middelhavsunionens resolution i 2013 og 2014.

En udvidet dækning af Egnos' Safety-of-Life-tjeneste i det nordafrikanske og mellemøstlige område vil tilbyde højt sikkerhedsniveau for landingsprocedurer, selv på mindre, regionale destinationer og turistdestinationer, og det vil således harmonisere sikkerhedsniveauet mellem EU og de sydlige ENP-lande og som følge heraf øge anvendelsen af Egnos hos luftfartsselskaber, der flyver på tværs af de to regioner.

⁶ ESA, EGNOS Project Office (EPO), FWC-2 WP-STA-004, 12. marts 2015.

⁷ Algeriet, Tunesien, Libyen, Jordan, Libanon, Israel skrev breve til medlemmerne af kommissærkollegiet.

Sidst, men ikke mindst, hænger en udvidelse af Egnos til at omfatte de sydlige ENP-lande godt sammen med andre lignende Egnosudvidelser eller Egnosbaserede systemer, nemlig en tilsvarende udvidelse til at omfatte Ukraine⁸ og etableringen af uafhængige satellitbaserede forstærkningssystemer baseret på Egnosteknologi i Afrika, startende med 17 ASECNA-lande⁹. Egnos vil derfor sikre en ensartet dækning i hele Europa og Afrika og således muliggøre sikker flyvning og landing.

- **Sammenhæng med Unionens politik på andre områder**

De europæiske satellitbaserede navigationssystemer er vigtige elementer i EU's politik for at sikre fuld integration af land-, sø- og lufttransportinfrastruktur med henblik på sikker, uproblematisk, økonomisk og miljøvenlig navigation. Systemerne er blevet fremmet internationalt, bl.a. gennem samarbejdsaftaler om satellitnavigation med lande, herunder Marokko, Ukraine, USA, Norge, Schweiz og Sydkorea.

Inden for lufttrafikstyring (ATM) tilsigter alle sydlige ENP-lande at overholde ICAO's krav vedrørende performancebaseret navigation (PBN). Egnos er en vigtig katalysator for moderniseringen af ATM i Europa og for gennemførelsen af det fælles europæiske luftrum. Udvidelsen til de sydlige ENP-lande vil bidrage til defragmentering af luftfartsnavigationstjenester på tværs af Middelhavet. Egnos' dækning af de sydlige ENP-lande vil også bidrage til at skabe et integreret Euro-Middelhavstransportområde, der omfatter næsten en milliard mennesker i EU og nabolandene.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

- **Retsgrundlag**

Artikel 218, stk. 3 og 4, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

- **Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)**

Målene med forslaget kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, fordi Egnos' satellitbaserede navigation er et EU-initiativ, der forvaltes af Europa-Kommissionen. I den henseende kan anvendelsesområdet for en aftale, der skal forhandles, derfor ikke begrænses til en enkelt medlemsstat eller en gruppe af medlemsstater, men berører EU som helhed.

Eventuelle alternative løsninger (f.eks. et netværk af bilaterale forbindelser mellem EU-medlemsstaterne og de enkelte sydlige ENP-lande) ville indebære en høj risiko for ineffektivitet, forsinkelser og modstridende forhold, der hurtigt kunne udmønte sig i højere omkostninger, som EU-budgettet skulle dække. Undladelse af at gennemføre samarbejdet mellem EU og hvert enkelt sydligt ENP-land om leveringen af Egnostjenester ville være en forspildt mulighed for EU's erhvervsliv, og det ville set fra et strategisk synspunkt svække EU's stilling i naboskabspolitikens sydlige region.

I henhold til artikel 29 forordning (EU) nr. 1285/2013 kan Unionen indgå aftaler med tredjelande og internationale organisationer inden for rammerne af programmerne i overensstemmelse med proceduren i artikel 218 i TEUF.

⁸ Den 12. april 2018 vedtog Rådet for Den Europæiske Union en afgørelse (6934/18) om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger om en international aftale med Ukraine om en udvidelse af Egnos til at omfatte Ukraines luftrum.

⁹ Kommissionen undertegnede den 8. december 2016 en samarbejdsaftale mellem Den Europæiske Union og Kontoret for Luftfartssikkerhed i Afrika og Madagaskar (ASECNA) om udvikling af satellitbaseret radionavigation og om levering af tilknyttede tjenester i ASECNA's område til fordel for den civile luftfart.

- **Proportionalitetsprincippet**

Indgåelse af aftalen står i forhold til de tilstræbte mål.

- **Valg af retsakt**

Artikel 29 i forordning (EU) nr. 1285/2013 fastsætter udtrykkeligt, at Unionen kan indgå internationale aftaler vedrørende Egnos. I artikel 2, stk. 5, tredje afsnit, giver forordningen endvidere udtrykkeligt mulighed for at udvide Egnossystemets geografiske dækning til andre regioner i verden og præciserer bl.a., at sådanne udvidelser kan vedrøre landene omfattet af den europæiske naboskabspolitik (ENP). Det præciseres også, at dette sker gennem en international aftale, forudsat at udvidelsen er teknisk gennemførlig.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

- **Høringer af interesserede parter**

Brugen af SBAS og Egnos i de sydlige ENP-lande er blevet evalueret ud fra et socioøkonomisk synspunkt og ud fra et teknisk synspunkt. Resultaterne af analysen er blevet udvekslet og drøftet med interessenter og myndigheder i de sydlige ENP-lande ved flere lejligheder gennem flere års samarbejde om emnet.

Fra 2007 til 2015 blev der med Euromed GNSS I- og II-projekterne, der finansieredes af Kommissionen, installeret en jordbaseret Egnos-infrastruktur med henblik på at levere et vist minimum af dækning og gennemføre tekniske, knowhowoverførende og kapacitetsopbyggende test og forsøg med lokale civile luftfartsmyndigheder, lufttrumsbrugere og luftfartsnavigations tjenestestudbydere for at eksperimentere med landingsprocedurer og evaluere fordele. I den forbindelse blev der desuden foretaget en juridisk analyse, som identificerede det luftfartsspecifikke ICAO-regelsæt, som tjenesteydelsen vil blive baseret på, samt detaljerede landespecifikke planer for satellitnavigationsstrategi og gennemførelse.

Der blev også udarbejdet en cost-benefit-analyse pr. land som bekræftede, at der ville være positive nettogevinster ved at udvide Egnos til at omfatte de sydlige ENP-lande, hvilket understregede Egnos' positive virkninger for de enkelte sydlige ENP-lande inden for luftfartsområdet og multimodale områder. I cost-benefit-analysen blev det anslået, at nettogevinsterne ville nå op på mere end 1 mia. EUR for naboskabspolitikens sydlige region. Disse analyser blev udført med fuld inddragelse af modparterne i de sydlige ENP-lande, og der blev udvekslet og drøftet resultater med de sydlige ENP-landes repræsentanter og interessenter på en række workshoper. Konklusionerne af alle EuroMed GNSS-arbejdsgrupper i 2013, 2012 og 2011 mandede ud i en anmodning til Kommissionen om at færdiggøre Egnosdækningen af de sydlige ENP-landes luftrum.

EU's rumindustri længere oppe i leverandørkæden vil drage fordel af markedet i forbindelse med ibrugtagning af jordbaseret infrastruktur, og EU's aftagerindustri (for Egnos-applikationer) vil drage fordel af adgangen til et større marked. Det tekniske samarbejde og forbindelserne mellem EU's myndigheder/interessenter i transportsektoren og deres modparter i de sydlige ENP-lande vil også blive styrket med gensidige fordele og strategiske virkninger på lang sigt.

Det er også blevet bekræftet, at en udvidelse af Egnos til at omfatte de sydlige ENP-lande ikke må forsinke fuldførelsen af Egnossystemets geografiske dækning af hele medlemsstaternes område i Europa.

- **Indhentning og brug af ekspertbistand**

Relevante videnskabelige områder/eksperter

Eksperter i satellitnavigation, eksperter i områder berørt af anvendelsen af præcis satellitbaseret positionsbestemmelse (luftfart, søfart samt jernbane- og vejtransport, landbrug, arealforvaltning osv.)

Anvendt metodologi

Omfattende høring af og kontakt med de relevante myndigheder, modparter og brugere på tværs af to projekter, som blev finansieret under EuroMed (EuroMed GNSS I (2007-11) og EuroMed GNSS II, 2012-15). Analyse og forskning udført af industrikonsortier, EU/medlemsstater og organer i de sydlige ENP-lande.

De vigtigste af de hørte organisationer/eksperter

Transportministerier, civile luftfartsmyndigheder, lufthavne, luftfartsselskaber i alle de sydlige ENP-lande. Den Europæiske Rumorganisation, European Satellite Services Provider, Det Europæiske GNSS-agentur (GSA), Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten), eksperter i rumindustrien/satellitnavigation og luftfart og erhvervslivet, både fra EU og fra de sydlige ENP-lande (f.eks. Algeriets rumagentur).

Grundlæggende rettigheder

Der er ingen konsekvenser for beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Kapitaludgifterne i forbindelse med gennemførelsen af infrastruktur med henblik på levering af SBAS i hvert enkelt sydlige ENP-land baseret på Egnos vil blive dækket via EU-midler, navnlig midlerne til finansiering af EU's naboskabspolitik. De gradvist stigende driftsudgifter forbundet med udnyttelsen af SBAS i hvert enkelt sydlige ENP-land baseret på Egnos vil blive finansieret af de enkelte sydlige ENP-lande.

Der er ingen budgetmæssige konsekvenser som følge af denne aftale for EU-budgettet til de europæiske GNSS-programmer. I overensstemmelse med artikel 2, stk. 5, sidste afsnit, i forordning (EU) nr. 1285/2013 vil omkostningerne til en sådan udvidelse ikke blive dækket af de midler, der er afsat til Galileo- og Egnosprogrammerne.

Henstilling med henblik på

RÅDETS AFGØRELSE

om bemyndigelse til at indlede forhandlinger om en aftale mellem Den Europæiske Union og hvert enkelt sydligt land under den europæiske naboskabspolitik med henblik på at aftale vilkårene og betingelserne for udvidelse af den europæiske geostationære navigations-overlay-tjeneste (Egnos) til at omfatte den europæiske naboskabspolitik

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 218, stk. 3 og 4,

under henvisning til henstilling fra Europa-Kommissionen, og
ud fra følgende betragtninger:

- (1) Betingelserne i artikel 2, stk. 5, i forordning (EU) nr. 1285/2013 er opfyldt med hensyn til teknisk gennemførlighed og sikkerhed for, at udvidelsen af Egnossystemets geografiske dækning inden for medlemsstaternes territorier ikke forsinkes derved.
- (2) Ved forordning (EU) nr. 1285/2013 fastsættes det, at Unionen er ejer af alle materielle og immaterielle aktiver, som skabes eller udvikles under Egnosprogrammet, at Unionen kan indgå aftaler med tredjelande og internationale organisationer inden for rammerne af dette program, og at omkostningerne til en eventuel udvidelse af Egnossystemets dækning uden for Europa ikke vil blive dækket af budgetmidler, der tildeles efter denne forordning.

Der bør indledes forhandlinger med henblik på at indgå en aftale med hvert enkelt sydligt land under den europæiske naboskabspolitik (ENP) om vilkårene og betingelserne for levering af satellitbaserede forstærkningssystemer (SBAS) i de sydlige ENP-lande baseret på den europæiske geostationære navigations-overlay-tjeneste (Egnos) —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Kommissionen bemyndiges herved til at føre forhandlinger på Unionens vegne om en international aftale med hvert enkelt sydligt ENP-land om vilkårene og betingelserne for levering af satellitbaserede forstærkningssystemer (SBAS) i sydlige ENP-lande baseret på Egnos-systemet.

Artikel 2

Forhandlingsdirektiverne er fastsat i bilaget.

Artikel 3

Forhandlingerne føres i samråd med [tilføjes af Rådet: navn på det udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne].

Artikel 4

Denne afgørelse er rettet til Kommissionen.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

*På Rådets vegne
Formand*